

Obsah

Poděkování	8
Úvod	9
1 Vymezení řešené problematiky a základních pojmů	13
1.1 Autonomie učícího se jedince v obecné rovině	13
1.1.1 Teoretická východiska konceptu	13
1.1.2 Vymezení pojmu autonomie učícího se jedince	15
1.2 Autonomie učícího se jedince v rovině didaktiky cizích jazyků	17
1.2.1 Historický exkurz	17
1.2.2 Vymezení pojmu autonomie učícího se jedince ve výuce anglického jazyka	19
1.2.3 Autonomie učícího se jedince v metodách a přístupech k výuce cizích jazyků	22
1.2.4 Autonomie učícího se jedince v teoriích osvojování cizího jazyka	23
1.3 Rozvíjení autonomie učícího se jedince	25
1.4 Aspekty žákovy autonomie	29
1.4.1 Žákova volba a zodpovědnost	30
1.4.2 Žákova metakognice	30
1.4.3 Žákova spoluúčast na podobě výuky	33
1.4.4 Konstruování znalostí a řečových dovedností	34
1.4.5 Učební strategie	35
1.4.6 Motivace	36
1.4.7 Jazykové povědomí	38
1.5 Příležitosti k rozvíjení žákovy autonomie	39
1.6 Přesvědčení učitele ohledně žákovy autonomie	41
1.6.1 Přesvědčení učitele v zahraničním kontextu	41
1.6.2 Přesvědčení učitele v českém kontextu	43
1.6.3 Přesvědčení učitele v kontextu výuky anglického jazyka	44
1.7 Shrnutí teoretické části – vlastní vymezení žákovy autonomie	45
2 Přehled dosavadního stavu poznání	51
2.1 Výzkumy zaměřené na autonomii učícího se jedince	52
2.2 Výzkumy zaměřené na učitelovo přesvědčení ohledně autonomie učícího se jedince	56
2.3 Shrnutí kapitoly	59
3 Metodologie výzkumného šetření	61
3.1 Výzkumné cíle	61
3.2 Výzkumné otázky	62
3.3 Výzkumný design	63

3.4	Výběrový soubor	65
3.5	Metody sběru dat	66
3.6	Výzkumné nástroje	67
3.6.1	Pozorovací arch	67
3.6.2	Struktura rozhovoru	69
3.7	Průběh předvýzkumu	71
3.8	Etické otázky výzkumu	72
3.9	Validita a reliabilita	72
3.10	Analýza získaných dat	73
4	Výsledky výzkumného šetření 1 a jejich interpretace	77
4.1	Profily učitelek	77
4.1.1	Učitelka Šárka	78
4.1.2	Učitelka Lucie	79
4.1.3	Učitelka Simona	81
4.1.4	Učitelka Kamila	82
4.1.5	Učitelka Martina	84
4.2	Deklarované přesvědčení učitelek	85
4.2.1	Přesvědčení učitelů o žákově autonomii a její důležitosti	86
4.2.2	Poskytované příležitosti k rozvíjení žákovy autonomie ve výuce	89
4.2.3	Proměnné ovlivňující rozvíjení žákovy autonomie z pohledu vybraných učitelů	93
4.3	Shrnutí a diskuze ke kapitole	95
5	Výsledky výzkumného šetření 2 a jejich interpretace	99
5.1	Příležitosti k rozvíjení žákovy autonomie	99
5.1.1	Množství příležitostí poskytnutých k rozvíjení žákovy autonomie	99
5.1.2	Rozvíjené i opomenuté aspekty žákovy autonomie	101
5.1.3	Shrnutí a diskuze	103
5.2	Výukové situace rozvíjející žákovu autonomii	106
5.2.1	Výběr výukových situací a jejich znaky	106
5.2.2	Výsledky analýzy vybraných výukových situací rozvíjejících žákovu autonomii	112
5.2.3	Shrnutí a diskuze	134
5.3	Povaha vyučovacích hodin z hlediska rozvíjení žákovy autonomie	137
5.3.1	Rozvíjení žákovy autonomie – příklad jedné vyučovací hodiny	138
5.3.2	Vyhodnocení povahy vyučovacích hodin z hlediska rozvíjení žákovy autonomie	141
5.3.3	Vyhodnocení povahy 14 vyučovacích hodin	142
5.3.4	Shrnutí a diskuze	161
5.4	Přesvědčení vybraných učitelek a jejich jednání při výuce	163
5.4.1	Přesvědčení a vyučovací hodina učitelky Marty	164
5.4.2	Přesvědčení a vyučovací hodina učitelky Simony	165
5.4.3	Přesvědčení a vyučovací hodina učitelky Lucie	166
5.4.4	Přesvědčení a vyučovací hodina učitelky Kamily	167
5.4.5	Přesvědčení a vyučovací hodina učitelky Šárky	168
5.4.6	Shrnutí a diskuze	169
5.5	Požadavky ŠVP na rozvíjení autonomie žáků zúčastněných škol	171

Závěry	173
Výsledky výzkumu – shrnutí	173
Limity výzkumu	176
Další výzkum	178
Pedagogické implikace a využití výsledků výzkumu	179
Seznam použité literatury	181
Seznam obrázků	191
Seznam tabulek	193
Seznam zkratk	197
Summary	199
Přílohy	201
Příloha 1: Kategoriální systém pro pozorování příležitostí k rozvíjení autonomie žáka	201
Příloha 2: Obsahové vymezení příležitostí – manuál pro kódovatele	203
Příloha 3: Pojmová mapa	209